

איש לרעהו

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל

רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402 טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812

ליקוט ועריכת: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

שבת קודש ב טבת תשע"ג: הדלקת נרות: ירושלים 01: 4: תל-אביב: 15: 4: חיפה: 05: 4: מוצאי שבת: ירושלים: 17: 5: תל-אביב: 18: 5: חיפה: 16: 5: ר"ת: 54: 5

פרשת מקץ

הצנעת המעלות

"מה שקובע בשמים הם המעשים הטובים שבצנעה"...

רבינו הגרא"מ שך זצ"ל היה חוזר ומתאונן בסוף ימיו על כך שאינו יודע עם אלו זכויות יבוא לעולם האמת. פעם אמר לו אחד ממקורביו: הרי הראש ישיבה אמר שיעורים במשך כל כך הרבה שנים. הרי פעל ועשה עבור חינוך ילדי ישראל בתורה ומצוות כשדאג ל"חינוך העצמאי" ועמד בראשו. הרי ראש הישיבה הקים וייסד ישיבות רבות, וכך הלך ומנה את כל הדברים הגדולים והנשגבים שעשה הרב שך במשך שנות חייו.

השיב לו הרב שך: "הכל נכון, אבל אלו דברים שכולם יודעים עליהם. מה שקובע בשמים אלו הדברים שעושים בצנעה! הנה יש יהודי בעל חסד גדול בבני ברק שחילק כספים רבים לת"ח. אם לא היה מדבר ומספר על הדברים שעשה במעשי החסד העצומים שלו, העולם הבא שלו היה אחר לגמרי".

מתוך מאמר

"אין הברכה אלא בסמוי מן העין"...

בשנותיו האחרונות של הגה"צ **רבי מרדכי צוקרמן זצ"ל** התפרסם בארץ כי רב מקובל אחד הוציא "דיבוק" שנכנס באשה. טקס הוצאת ה"דיבוק" נעשה בקול רעש גדול, לעיני מצלמות ובשידור ישיר בכלי התקשורת, באשר אותו רב חפץ היה בפרסם זה לקדש שם שמים ולהוכיח קבל עם ועדה כי שי דין ויש דיין.

ואולם רבי מרדכי פקפק באמיתות הענין - מלבד מה שכבר נמסר בשם **החזן איש** שדורנו השפל אינו מסוגל למחזות נשגבים אלו - וכך נימק את חוסר אמונו בסיפור: "לכאורה אין בזה אמת. שכן בדורות הקודמים הוציאו דיבוק בחדרי חדרים, ורק בודדים הורשו להשתתף במעמד. ואם זה נעשה בכזה פרסום, מסתבר שאין זה אמת"...

יחיד דודו

להתרחק מן הפרסום ולא להבליט מעלותיו כדי לא לעורר קנאה וצרות עין!

נלמד מהפסוק: "ויאמר יעקב לבניו למה תתראו" (פרק מב-א)

ואמרו חז"ל: "אמר להם יעקב לבניו, אל תראו עצמכם כשאתם שבעים, לא בפני עשיו ולא בפני ישמעאל, כדי שלא יקנאו בכם" (תענית י:). כיוצא בזה: אם אכל ושתה בדיעבד, ביום התענית, אל יתראה בפני הציבור [כשבע] שנראה כחתן בין אבלים ויתקנאו בו (שם). ולהלן על הפסוק: "ויבאו בני ישראל לשבור בתוך הבאים" (מב-ה) כתב רש"י: מטמינין עצמן שלא יכירום, לפי שציוה להם אביהם שלא יתראו כולם בפתח אחד, אלא יכנס כל אחד בפתחו, כדי שלא תשלוט בהם עין הרע שכולם נאים וכולם גיבורים.

נצטט קטע קטן מצוואת הגאון **רבי אליהו רגולר זצ"ל** לבניו: "לזאת אני מצוה ומזהיר את בני בגזירת כיבוד אב, שלא יתעצלו כלל מללמוד תורה לשמה... לכן המובחר שבלימוד לשמה הוא, שיהיה האדם מסתיר עצמו מללמוד תמיד ברבים אם לא מי שזוכה ללמוד עם תלמידים לשי"ש... אמנם המדה הטובה להסתיר ביום המעשה בכל האפשרי, וזה נקרא למעלה "צנוע" ועליו נאמר "והצנע לכת"...

כך אמר הגה"צ **רבי מרדכי צוקרמן זצ"ל** בדברי הדרכה לבחור צעיר: "לא צריך שירגישו עליך שאתה "עובד". כשאתה הולך בדרך תשוב בלימוד, אבל אף אחד לא צריך לדעת מה אתה חושב, אלא הכל ישאר בינך ובין קונך".

והמשיל זאת לחמאה: "כל זמן שהחמאה טריה, לא מריחים בה מאומה. אם מתחילים להריח סימן שהיא מתחילה להחמיץ. יש בני אדם, שמיד בהכנסם לחדר נודף מהם ריח, בולטת מיד אישיותו של האדם. המעלות של האדם אינן צריכות להתבלט בשום מקום... זה צריך להיות חלק מהנהגתו הפשוטה. אם זה מתבלט - זה אינו מושלם!"

והיה אומר: "צריך שיהיו לאדם חומרות אבל אף אחד לא צריך להרגיש בהן!" אף אמר על ענין מסויים שנתגלגל לפתחו והסתפקו כיצד להוציאו אל הפועל: "ככל שיש יותר צנעה - יש יותר קיום!"

נאמר בפסוק: "אם תבקשנה ככסף וכמטמונים תחפשנה אז תבין יראת ה'..." פירש זאת יפה **בספר החיים** (לאחי המהר"ל): האדם יזדרז לעשיית המצוה כדרך שזרזו לבקש הכסף. אך לא יכריז את צדקתו ברבים, כדרך המחפש מטמון תחת הקרקע, הרי הוא לא מפרסם ענינו רק עושה בצנעה ובהחבא שלא יודע לאיש. כך "כמטמונים תחפשנה" - בצנעה, "אז תבין יראת ה'".

עלון השבוע פרשת מקץ הוקדש לעילוי נשמת
האשה החשובה מרת יטל ע"ה בת רבי קלונימוס ז"ל

נלב"ע ב' טבת
ת.נ.צ.ב.ה.

לנהוג בענוה עם הזולת מתוך הכרה כי כל המעלות שיש לאדם אינם מזכותו אלא ממתנת השי"ת!

נלמד מהפסוק: "זיען יוסף את פרעה בלעדי אלוקים יענה את שלום פרעה" (פרק מא-טז) וכתב רש"י: "בלעדי" - אין החכמה משלי אלא האלוקים יענה, יתן עניה בפי שלום פרעה. עכ"ל. ואמרו חז"ל בשביל שתלה הגדולה בבעליה בלשון "בלעדי" בו בלשון עלה לגדולה - "ובלעדך לא ירים איש את ידו ואת רגלו".

אומרים חז"ל בגמרא (סנהדרין פח:): "איזהו בן העולם הבא? ענוותן ושפל ברך, שייף עייל שייף נפיק, גריס באורייתא תדירא ולא מחזיק טיבותא לנפשיה".

מבאר הגה"צ רבי שלמה וולבה זצ"ל (בעלי שור) כי רק עם ששה הדברים הללו יחדיו נהיה אדם לבן העולם הבא. ועצם זה שגורס בתורה תמיד זהו התבטלות גמורה לפני רצונו יתברך, ואף שיגדל בתורה הלוך וגדל עד שיהיה יחיד בדורו ממש, אינו מחזיק טובה לעצמו ולא נולדה בו שום הדגשת עצמו. זהו בן העולם הבא!

והנה הנכנס להגיד דברי תורה ברבים, עוד קל לו להיות "שוחה ונכנס", כי אינו יודע עדיין כיצד יתקבלו דבריו. אבל כאשר הצליח ודבריו נתקבלו ברצון הציבור, ובכל זאת הוא "שוחה ויוצא" בלי שום התנשאות, כי הוא זוכר היטב כמה סייעתא דשמיא היתה לו כאשר נתחדשו לו הדברים, זוהי מהעבודות הקשות שבמקדש. לכן "ענוה גדולה מכולן" (ע"ז כ:).

כך נראה עולמם של תלמידי חכמים אמיתיים. על הפסוק "ועניי מרודים תביא בית" דורשים חז"ל (ויק"ר פל"א-ג): "אלו תלמידי חכמים הנכנסים לבתי עמי הארץ ומרוים אותם מדברי תורה". דוקא תלמידי חכמים נקראים "עניי מרודים" משם שאין להם משלהם כלום, ואין להם שום סרך התנשאות.

דרשה זאת של חז"ל לכאורה מופלאה היא - מעיר הרב וולבה - מדוע לא ביארו חז"ל את הפסוק כפשוטו: "עניי מרודים" - אלו עמי הארץ. "תביא בית" - ביתו של תלמיד חכם?

אלא שהעניי האמיתיים הם רק תלמידי חכמים היודעים להכנע לפני בוראם ולהתבטל לפני רצונו לגמרי. אמת הוא שכל אדם נדרש להכנע לפניו יתברך, ולפרעה המלך הערץ נאמר "עד מתי מאנת ליענות מפני - להיות עני ושפל לפני" כי זוהי אמיתת האדם בעולמו. אך היודעים "ליענות מפניו". הם הם התלמידי חכמים. כך ראינו בכל גדולי עולם שזכינו להכיר. עכ"ד הרב וולבה.

הבאנו את דברי חז"ל: "איזהו בן עולם הבא? ענוותן ושפל ברך. ויש להבין מה בין "עניו" ל"שפל ברך" הרי הם לכאורה היינו הך? ובמסורת הש"ס אכן שואל בצורה אחרת: מהי המעלה שיש ל"שפל ברך" בנוסף על מעלת ה"עניו"?

הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ"ל ביאר בטוב טעם את ההבדל ביניהם: "שפל ברך" הוא מי שבכוחו להכניע את דעתו ולחזור בו מדבריו ומהחלטתו הקודמת. "עניו" לא בהכרח שיוכל לעשות כן, גם אם עניו יקרא. "שפל ברך" מסוגל בכל עת לשקול דרכו מחדש ואינו מתעקש להחזיק בדעתו הקודמת. "עניו" אפשר שיהיה גם אם יעמוד איתן על דעתו.

היחוס אינו מספיק...

פעם בא אחד מנכדי הצדיקים הידועים, להסתופף בחג השבועות בצילו של כ"ק האדמו"ר מצאנז בעל הדברי חיים. אותו נכד לא היה בו ריח של תורה ולא דרך ארץ שקדמה לתורה, אלא גאווה ודרישת כבוד בגין יחוס אבותיו.

שאלו הרבי: "שמא יודע כבודו מדוע הימים שלפני חג השבועות קרויים "הימים המיוחסים"? שתק הנכד.

אמר לו הרבי: "אומר לך מדוע. כי לפני מתן תורה, היו המיוחסים חשובים. אבל אחר חג השבועות ולאחר מתן תורה, עברה החשיבות ללומדי התורה המחוננים גם במעלת דרך ארץ שקדמה לתורה, והיחוס לבדו שוב אינו מספיק..."

באהלי צדיקים

ענוותנותו של גדול בתורה

כנס חשוב בראשות גדולי הדור התקיים במטרה לתקן תקנות בעיני עולם הישיבות ולחזק גדרות שנפרצו. הרי הישיבות הן המקום השמור ביותר, בהן טמון גרעין העתיד של הדור הבא, ואסור שתשובנה בהן רוחות זרות ורעות. מכל הארץ התאספו ובאו ראשי ישיבות גדולות וקטנות מפורסמות יותר ומפורסמות פחות. רבנים מבוגרים וצעירים כולם התכנסו ובאו לאסיפה החשובה.

כל הרבנים כבר ישבו במקומותיהם. הכסאות כולם היו תפוסים. עוד מעט יתחילו לשאת דברים. והנה נכנס בעד לפתח ראש ישיבה נוסף, צעיר. הוא פסע אל תוך האולם, הביט אנה ואנה, תר בעיניו אחר מקום ישיבה.

והנה הבחין בו אחד מגדולי הדור, מזקני ראשי הישיבות, הגאון רבי מיכל יהודה ליפקוביץ זצ"ל. הוא התרומם מדי והצביע על כסאו: "הנה מקום פנוי" - אמר בפשטות - "שב בבקשה".

ראש הישיבה הצעיר הביט בתדהמה בכסא הפנוי ובפני הגאון הגדול שהיה מבוגר ממנו בעשרות שנים ולא האמין למשמע אוזניו: "אני אשב כאן ואילו הרב היכין"? שאל בפליאה.

אבל רבי מיכל יהודה מתכוון ברצינות. הוא נותר על עומדו כשהוא מצביע על הכסא הפנוי ומנסה לשכנע: "אתה הרי ראש ישיבה גדולה" (לבחורים בוגרים). ואילו אני רק ראש ישיבה קטנה" (לצעירים) שב, שב".

עפ"י מאורם של ישראל

"מה יפו פעמיך בנעלים"...

אחד מחשובי הרבנים פנה פעם לגאון רבי אברהם גניחובסקי זצ"ל ואמר לו: "מקובלני מגדולי ישראל שכבר לפני שלושים שנה היה לכם רוח הקודש"..." הלה לא הספיק לסיים את המשפט ורבי אברהם, תוך כדי דיבור, שלף את מנעלו מעל רגלו ואמר: "הנעל הזו שוה יותר ממני". והוסיף: "מכיון שנגעתי בנעליים מוכרח אני ליטול את ידי"..." ויצא ליטול ידיו ושוב לא חזר למקומו הראשון כדי שלא ימשיך לדבר עמו בענין.

וכבר היה מרגלא בפומיה של רבי אברהם גניחובסקי להמליץ את הפסוק "מה יפו פעמיך בנעלים בת נדיב" על החובה להתרחק מגאווה וכבוד. וכך פירש:

יש לומר שנעל הוא מלשון, "גן נעול אחותי כלה" בכלל ישראל כאשר נועלים את עצמם מלעשות מעשים של גאווה ומשאר דברים אסורים ומחשיבים את עצמם לא יותר מהנעלים שהם דורכים עליהם, זה שאמרו "מה יפו פעמיך בנעלים"...

חוברת "אגן הסהר"

היחיד שבידו לעשות...

בימי מלחמת תש"ח, כששרר מחסור חמור במזון, היה הגאון **רבי עזרא עטיה זצ"ל**, רץ, מתרוצץ ומתאמץ בכל כוחותיו הדלים, כדי להשיג לתלמידיו מעט מצרכי מזון.

הוא נהג אז לומר: אין הפירוש שחסר מעט אוכל, אלא חסר מעט תורה שעליו העולם עומד, ועל זה מי יתן את הדין. אם לא מי שבידו לעשות!?

לדעתו של רבי עזרא - היחיד שהיה בידו לעשות, זה הוא עצמו. והיה זה לפלא, שהוא בגופו הצנום והרזה שכולו עור ועצמות, הרגיש שעליו מוטל לטרוח בדבר. ועם זאת כל טרחתו הגדולה היתה כאפס בעיניו, לעומת מעט התורה שתתוסף בעולם.

המורה

להרגיש את ה"לב נשבר"...

פעם אחת, בשעה ששוחח החזון איש בדברי תורה עם אחד מבאי ביתו, והיו שניהם שקועים בליבון הסוגיא. אמר לפתע החזון איש כי שומע דפיקות בדלת ביתו. נענה האיש ששוחח עם החזו"א כי לא שמע כל דפיקה.

אמר לו החזון איש: "ואני אומר לך בוודאות שדופקים בדלת!" הלך האיש ופתח את הדלת והנה נוכח לראות כי אכן עומדת במפתח הדלת אשה זקינה פליטת השואה, שלא היה לה שום קרוב משען ומשענה. היא נכנסה לחזון איש והתחילה לפרט בצורה מוגזמת ובאריכות יתר את כל צרותיה ומכאובה.

שמע החזון איש בסבלנות ובקשב את כל דבריה, עודד וחזק אותה. לאחר שיצאה מן הבית אמר החזון איש: "הרי הרגישו שלב נשבר דופק בדלת!"

מעשה איש

גם זה חסד...

פעם נכנס אדם למעונו של הגאון **מטשיבין - רבי דב בעריש וייזנפלד זצ"ל** והחל מדבר עמו בענינים שונים ומשונים, והגאון שומע ושומע ואפילו לא רומז לו שהוא גוזל את זמנו היקר ומטריד את מנוחתו. כך ישב הלה כעשרים דקות.

כאשר יצא הלה מביתו שאלה אותו הרבנית מדוע לא רמז לו שזמנו יקר? ענה לה רבי דב בעריש: אם הייתי הולך ברחוב והייתי רואה אדם נושא משא כבד, והייתי יכול לעזור לו, לא הייתי עוזר לו? כאן הרגשתי שאעזור לו אם אטה אוזן לשיחתו. [והיינו שאשא עמו את המשא הרובץ על לבו].

שר התורה

לחמול על הזולת ולסייע לו בכל הדברים שנזקק להם!

נלמד מהפסוק: "זעתה ירא פרעה איש נבון וחכם... יעשה פרעה ויפקד פקידים... ויקבצו את כל אוכל... והיה האוכל לפקדוין" (פרק מא-לג, לו)

מדוע נזקק יוסף לעוץ עיצות לפרעה, והרי לא נתבקש על כך? אלא לומדים אנו מכאן שכאשר ישנה בלבו של אדם חמלה על הזולת, אינו ממתין שיבקשו ממנו לעזור. הרגשתו בצערו של הזולת מדרבנת אותו ומאיצה בו לשאת בעול עמו ולעשות כל שביכולתו לסייע לזולתו. וכפי שכתב הראב"ם ז"ל (בשם רבי אברהם החסיד): החמלה והרחמנות של יוסף על העם, היא שהניעה אותו לתקן תקנה של חסד עליהם בצרה שהם עומדים לפניו. לפי שחשש יוסף שמא לא יתעוררו פרעה ושריו לדבר זה ועל ידי כן יאבד העם.

חסד הוא עמוד העולם - "עולם חסד יבנה"

הגה"צ **רבי נתן צבי פינקל זצ"ל** - הסבא מסלבודקה אמר בשיחותיו (הובא באור הצפון) כי אף קודם שניתנה תורה וגילתה לנו את עומק חיוב החסד, היה צריך האדם להבין ולהשכיל מדעתו שמעשה החסד איננו רק מעלה עליונה לפני משורת הדין, אלא חסד הוא עמוד שעליו העולם נשען ונותן לאדם זכות הקיום על פני תבל.

ואף שלא נצטווה, צריך הוא להגיע לידי הכרה זו ע"י הסתכלות מקיפה עמוקה וחודרת במרחבי הבריאה בכלל ובכל נברא ונברא בפרט. ואז יראה ויכיר שכל הנבראים נבראו לשם חסד. כל אחד מהם הוא חלק ונדבך בבנין הנהדר של חסד - "עולם חסד יבנה".

כל נברא ממלא את תפקידו בשבילו ונוצר באמונה ובשמחה. השמש מאירה לכל העולם "ישיש כגיבור לרוץ אורח". הארץ נותנת פירותיה לכל. ו"נפשי כעפר לכל תהיה" - עפר הכל דורסים עליו ואעפ"כ הוא עושה חסד ומצמיח פירותיו לכל.

הלכות חסד צריך האדם ללמוד מכל נברא ונברא. כשם שכל נברא עושה חסד לפי עצמותו ואיכותו, כן גם האדם צריך לעשות חסד בעולם כפי גדלותו ויכולתו, והלא הוא עליון על כל הנבראים. הוד הבריאה. תפארת היצירה, ועליו למלא את תפקידו לפי רוממותו.

על האדם ללמוד תורת חסד ממוקור החסד - הקב"ה

אבל ישנה השקפה יותר עמוקה ורחבה ויותר עשירה - אומר הסבא מסלבודקה - תורת חסד איננו צריך להלמד אצל הנבראים. חסד של נברא אינו מסמל את החסד הראוי לאדם העליון לכל הנבראים. תורת חסד צריך הוא ללמוד אצל מקור החסד - הקב"ה. "מה הוא אף אתה".

האדם נברא בצלם אלוקים וחייב הוא להדמות לקונו. בבריאה מתגלה חסד הקב"ה עם בריותיו - "חסד ה' מלאה הארץ" וכמה שנקיף ונתעמק באותה ההכרה הנפלאה של חסד, לא השגנו אף מקצת מן המקצת מגודל ועומק החסד שבבריאה, שכל הפרטים מצטרפים ומתלכדים לכיוון אחד - לנקודת חסד.

כשאדם מתעמק וצולל בתוך הכרה זו ותופס את נקודת החסד כמות שהוא, את החסד שבתוך החסד, חסד לפני חסד, חסד להמציא חסד, או-אז יכול הוא לעלות מעלה להשתלם ולהשתכלל להיות איש חסד אמיתי. לרכז כל מעשיו, פעולותיו ותנועותיו, הגיונותיו ומחשבותיו, חידושי ויצירותיו למטרה אחת ששמה חסד.

זו היא חובתו של האדם להדמות לקונו. ואם לא מילא חובתו פוגם הוא את עצמו. שולל הוא את גודלו ותפארתו. נברא הוא בצלם אלוקים ובכוחו להדמות לקונו, והוא מכווץ בקרבו את כוחו הנפלא הזה. משפיל ערכו הרם עד הדיוטה התחתונה.

מי שאינו עושה חסד אבד זכות קיומו, כמו שמצינו אצל אנשי סדום שלא נשתייר מהן פליטה. ועוונם היה שלא החזיקו יד עני ואביון. ולא רק אם איננו עושה חסד כלל, אלא אף אם הוא עסוק בחסד יומם ולילה ואיננו פוסק אף רגע אחד ומתעמק בצרכי מקבלי החסד, בכל זאת אם ימצא בתוך החסד איזה פגם כל דהו, עוון פלילי הוא ונענש על זה בעונש מר.

ומי בעמך ישראל

בין איש לרעהו - סיפורים בני זמננו

מה לוחש לנו ההוריקן? / הרב נפתלי וינברג

שקועים יהודים רבים בארה"ב - מהם גם כאלו שנחשבים ליראים ושלמים, ואין להם שום תחושה שמהו לא בסדר. אדרבה, החומרנות הפכה לנורמה ודבר מקובל ואינם מוכנים לוותר על רמת החיים הזו.

ובעת לשתי עובדות:

אחד האורחים, יהודי חרדי תושב ארה"ב כבן שלושים ביקר בארץ אצל כמה מקרובי משפחתו, ובסיום הסבב אמר שכמדומה לו, לשני ילדיו הקטנים יש יותר צעצועים מכל קרוביהם בארץ יחדיו!! הבת שלו, כבת 5, אמרה: "אני שונאת את הצעצועים שלי!"

פלא שהיא שונאת? אם בכל יום ראשון יש חופש מהעבודה; ובכל חונש צריך "לצאת"; ובכל יציאה חייבים לעשות "שופינג"; ובכל שופינג חייבים לרצות את הילדים שמזמינים לעצמם צעצועים חדשים ללא גבול - אז פלא שהיא שונאת את צעצועיה הישנים!?

מה שהדהים אותו יותר מכל זו העובדה, שילדי בני דודיו בארץ דווקא היו מרוצים ושמחים מאוד בצעצועים "הישנים" שלהם - וזאת למרות שמבחינת הכמות והאיכות הם אפילו לא "מגרדים" את אלו של בני דודיהם באמריקה. הוא התרשם שבאופן כללי בכל מקום שטייל בארץ שהילדים כאן שמחים ומרוצים יותר מאשר בארה"ב.

יודגש שמדובר ביהודי לא עשיר כלל אלא בן מעמד הביניים. הוא שומר תורה ומצוות, קובע עיתים לתורה, בעל מידות טובות ומשפחה לתפארת. הסיפור עם הצעצועים עורר אותו לחשוב, שאולי למרות שהוא משתדל לשמור את היהדות הוא שקוע יותר מידי בחומרנות!!

* * *

סיפר לי מכר מארה"ב: מלבד זאת שכל ה'בייסמנט' (מרתף) שלי התמלא בחול ומי ים, הבוילר ומערכת החשמל הביתית התקלקלו לגמרי, נהרסו לי גם שני רכבים - ובאחד מהם הטלית ותפילין שלי!

הדבר עורר אותו לשאול את עצמו: האם מדובר במקרה בו הטלית ותפילין נשכחו ברכב, או שמדובר בסגנון חיים - לפיו לא מניחים את ה'טלית-זעקלי' בתוך ארון בסלון הבית אלא משאירים אותו במין ספורטיביות ברכב...

האם לא מונח במעשה הזה סוג של אמירה לפיה גם מקום הקודש הוא עמוק בחולין!!

* * *

מכיוון שאנו זכינו להתגורר בארץ הקודש - כאן לא תכה ההוריקן - אין טעם שנטיל בוץ על אחריים. זו הסיבה שהקפדתי רק לצטט את המסר ששמעתי מיהודים מארה"ב - בתקווה שנשכיל ללמוד מהניסיון שלהם! דבר בעתו מה יפה, חשוב שנוכח שבחננוכה אנו חוגגים בעיקר את הניצחון של תרבות התורה על תרבות יון, ותרבות יון דוגלת בדמוקרטיה, חיי מותרות, פינוק ותענוגי עוה"ז.

לצד השתתפות בצערם של אחינו בשרינו בארה"ב, גם עלינו להשתדל להתנתק מהחומריות. שכן אסור לנו לשכוח לרגע שכל מה שמחולל הקב"ה בעולמו מהווה עבורנו רמז ישיר להתחזקות!

השבת, פרשת מקץ ימלאו שבעה שבועות להוריקן 'סנדי' שפקד את החוף המזרחי של ארה"ב. ההוריקן שהחל לתת את אותותיו בג'מייקה והאיטי, המשיך לקובה, הרפובליקה הדומיניקנית ואיי בהאמה. אם מסלולו היה מסתיים כאן, בקושי היינו שומעים עליו. התקשורת העולמית מעולם לא נסערה מהוריקנים שפוגעים במדינות אזוריות. אך מה לעשות שההוריקן - ברוב חוצפתו - התנפץ הישר לתוך פרצופו של הכרך העולמי ניו יורק!!

הזמן שחלף הספיק עבור הסטטיסטיקנים כדי להעריך את הנזקים בסכום של 65,000,000,000 דולר! אך לסכום האדיר הזה אין משמעות עבור "האזרח הקטן". אותו לא כל כך מטרידים נזקי תשתית הרכבת התחתית, 14,000 הטיסות שהתבטלו או הפסדי חברות הביטוח. מה שמעניין אותו זה ביתו, רכבו וחפציו הפרטיים.

כידוע, כל מה שהקב"ה מחולל בעולמו מיועד לעורר אותנו - בניו. אך על אחת כמה וכמה נכון הדבר כאשר הפגיעה היא באחינו בשרינו תושבי השכונות הכלל כן מוכרות בניו יורק ובניו ג'רסי!

* * *

נתאר לעצמנו כיצד פוגע חייו אסון טבע אדיר בשכונות 'רמת אלחנן' בבני ברק ו'מטרסדורף' בירושלים. הלא היינו נחרדים עד עמקי נפשנו! אבל זה בדיוק מה שקרה בארה"ב: שני יהודים נהרגו ב'פלטבוש' והרס אדיר נגרם לבתיהם של תושבי 'סיגייט', וכל האיזורים שהיו קרובים לים. נתאר לעצמנו מה המשמעות של סחף אדיר בגובה 3 מטר מים, חול ודגים.... שתודרים לבתים.

מגביות נערכות בריכוזים חרדים של ארה"ב, אך הפעם לא לטובת "עניי ארץ ישראל" אלא לטובת "עניי יונייטד סטייטס". משפחות שחוו נזקים בסדר גודל של עשרות ומאות אלפי דולר.

סיפר לי ידיד שמתגורר ב"עין הסערה", שהמון משפחות משלנו נותרו חסרות קורת גג - כפשוטו! וללא פחות משפחות אחרות נהרסה כל תכולת הבית. היינו הריהוט, מערכות החשמל ומערכות החימום הביתיות, הספרים והניגוד - הכול!

חייהם של לא מעטים יהודים חרדים בארה"ב השתנו בעקבות האסון. לדברי ידידי הטראומה כה עמוקה שהיא תשפיע עליהם כך שחייהם גם לא ישובו כמקדם!

* * *

"על מה יצא הקצף?" הרבה כתבו, נאמו ודיברו על השאלה הזו. אך מכיוון שהנסתרות הם להשם אלוקינו ולא לנו, על כן לא נתיימר לתת את התשובה.

מה שכן, לאחר האסון ביקרו אצלנו אורחים מארה"ב שהשמיעו לנו את המסר שלהם בעקבות האסון. ברשותכם, אביא כאן את דבריהם מתוך שכנוע עמוק שהמסר לא נוגע רק ליהודי ארה"ב - אלא גם לנו יהודי ארץ הקודש!

תחילה אציין במשפט אחד שהם מסרו בשם אחד מרבני ארה"ב, שהנזקים החומריים הכבדים התחוללו בעקבות החומרנות בה

לעילוי נשמת
ר' יוסף בן לאה ויעקב גבאי ז"ל (ולזכות כל עם ישראל)
נלב"ע כו כסלו תשנ"ד
ת.נ.צ.ב.ה.

